

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/4-87

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

10. 11. 2016.

Наставно-научном већу Филозофског факултета Универзитета у Нишу
подносимо следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ:

1. Састав комисије:

1. Ванредни професор др Бисера Јевтић
2. Доцент др Марија Јовановић
3. Доцент др Марија Марковић

2. Одлука Већа департмана за педагогију број 10/4-37 од 28. октобра 2016. године.

II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ:

1. Име, име једног родитеља, презиме
Јована Горан Ђорђевић
2. Година уписа на мастер академске студије
2015/2016.
3. Назив студијског програма
Мастер академске студије педагогије

III НАСЛОВ – МАСТЕР РАДА:

Утицај васпитног стила наставника на појаву вршњачког насиља

IV ПРЕГЛЕД-МАСТЕР РАДА:

Навести кратак садржај са назнаком броја страна поглавља, слика, шема, графика и сл.

Структура мастер рада састоји се из теоријског приступа проблему, методолошког приступа проблему истраживања, анализе и интерпретације резултата истраживања, закључних разматрања и прилога који представљају истраживачке инструменте. Теоријски оквир истраживања чине следеће целине:

УВОД	3
И ТЕОРИЈСКИ ПРИСТУП ПРОБЛЕМУ	5
1.1 Особине наставника кључне за ефикасан наставни процес	8
1.1.1. Доследност наставника у раду.....	9
1.1.2. Позитиван приступ наставном процесу.....	11
1.1.3. Емоционална стабилност наставника	12
1.1.4. Ефикасна педагошка комуникација наставника.....	13
1.2. Улоге наставника у наставном процесу.....	17
1.2.1. Наставничка улога	19
1.2.2. Мотивациона улога наставника	22
1.2.3. Улога процењивача	23
1.2.4. Сазнајно-дијагностичка улога.....	24
1.2.5. Улога регулатора социјалних односа.....	25
1.3. Битне одреднице наставникове успешности у раду	26
2. Одређивање појма васпитни стил	27
2.1. Васпитни стил наставника	29
2.2. Ауторитарни васпитни стил наставника	30
2.3. Демократски стил рада наставника	32
2.4. Незаинтересовани васпитни стил	34
2.5. Типови социјалне климе повезани са одређеним васпитним стилем	35
3. Феномен вршњачког насиља	36
3.1. Различити облици испољавања вршњачког насиља.....	38
3.2. Фактори ризика за појаву насиља код деце	40
3.3. Основни елементи вршњачког насиља.....	42
3.4. Вршњачко насиље у школама код нас.....	43
3.5. Школа као превентивни чиниоц	45

3.6. Ко су жртве насиља и особине личности које стају у одбрану жртве	46
3.7. Интервенцијске мере за сузбијање насиља у школи	49
3.8. Да ли се насиље међу децом може сузбити	50
4. Утицај васпитног стила наставника на појаву вршњачког насиља	53
4.1. Који облик понашања наставника утиче на појаву вршњачког насиља.....	55
4.2. Атмосфера у разреду погодна за појаву вршњачког насиља.....	56
4.3. Превенција насиља кроз различите активности у настави и ван наставе	57
4.4. Стручно оспособљавање наставника за превенцију вршњачког насиља	59
5. Преглед досадашњих истраживања о утицају васпитних стилова родитеља и појаву вршњачког насиља.....	60
ИИ МЕТОДОЛОШКИ ПРИСТУП ПРОБЛЕМУ	62
1. Проблем истраживања	62
2. Предмет истраживања.....	62
3. Циљ истраживања	62
4. Задаци истраживања	63
5. Хипотезе истраживања.....	63
6. Варијале истраживања	64
7. Популација и узорак истраживања	64
8. Методе, технике и инструменти	65
9. Организација и ток истраживања	65
10. Статистичка обрада података	66
ИИИ АНАЛИЗА И ИНТЕРПРЕТАЦИЈА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА.....	67
1. ПОУЗДАНОСТ ИНСТРУМЕНТА ИСТРАЖИВАЊА	67
2. ФАКТОРСКА АНАЛИЗА ПОДАТАКА.....	68
3. ЗНАЊА О ВАСПИТНИМ СТИЛОВИМА НАСТАВНИКА.....	77
4. ПОВЕЗАНОСТ ДЕМОКРАТСКОГ, АУТОРИТАРНОГ И ПЕРМИСИВНОГ ВАСПИТНОГ СТИЛА СА ПОЈАВОМ ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА	85
5. УТИЦАЈ ДЕМОКРАТСКОГ ВАСПИТНОГ СТИЛА НА ПОЈАВУ ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА	92

6. УТИЦАЈ АУТОРИТАРНОГ ВАСПИТНОГ СТИЛА НА ПОЈАВУ ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА	98
7. УТИЦАЈ ПЕРМИСИВНОГ ВАСПИТНОГ СТИЛА НА ПОЈАВУ ВРШЊАЧКОГ НАСИЉА	105
ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	113
ЛИТЕРАТУРА	116
ПРИЛОГ 1	123
ПРИЛОГ 2	127
ПРИЛОГ 3	129
ПРИЛОГ	130

Закључак представља есенцијалну интегрисаност добијених резултата истраживања и теоријског дела рада.

Укупан број коришћених библиографских јединица у раду износи 104, од чега је коришћена у великој мери и инострана литература на енглеском и другим релевантним језицима. Рад садржи 22 табела.

Укупан број страница мастер рада, укључујући литературу и прилоге који представљају инструменте, износи 134.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА -МАСТЕР РАДА:

Данас се више него раније говори о вршњачком насиљу. Оно је све више присутно међу децом како основношколског узраста, тако и међу средњшколце. Од када се све више говори о њему, сви они који истражују ову појаву, у потрагу су за узроке настанка истог. Често узроке за неприлагођено учениково понашање се тражи ван школе. Некада нисмо ни свесни да се оно много више одвија у школи, него ван ње. Иако се често везује за саме ученике, насиље међу децом могу подстаћи и сами наставници, свесним или несвесним деловањем на ученике. Наставник је кључни фактор успешног наставног процеса. Савремени услови рада су изменили и улоге самог наставника. Његов задатак више се не односи само на пренос знања ученицима, веч и на њихов развој, понашање, однос који граде са својим наставницима и вршњацима. Њихово опхођење према ученицима у великој мери оставља далекоснажне последице на развој ученика. Наставник у сваком тренутку треба да води рачуна о свом понашању, васпитном стилу који град ии који презентује својим ученицима. С обзиром на то, предмет овог истраживања је утицај васпитног стила наставника

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

Број:

10/4-87

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Датум:

10. 11. 2016.

на појаву вршњачког насиља.

Основни циљ истраживање јесте утврдити који васпитни стил наставника је погодан за настанак вршњачког насиља.

Теоријски циљ истраживања - на основу проучање релевантне литературе желело се утврдити утицај васпитног стила наставника на појаву вршњачког насиља.

Сазнајни циљ истраживања је испитивање ставова наставника о повезаности васпитног стила и вршњачког насиља.

Апликативни циљ истраживања је испитати на који начин можемо да подстакнемо наставнике да превентивно делују у случају вршњачког насиља.

Хипотезе истраживања

1. Претпоставља се да ће се факторском анализом издвојити они фактори који се односе на утицај васпитног стила наставника на вршњачко насиље.
2. Претпоставља да наставници поседују знања о демократском, ауторитарном и незаинтересованом васпитном стилу наставника;
3. Претпоставља се да постоји повезаност између ауторитарног, демократског и пермисивног васпитног стила наставника и појави вршњачког насиља;
4. Претпоставља се да демократски стил наставника утиче на појаву вршњачког насиља;
5. Претпоставља се да ауторитарни стил наставника утиче на појаву вршњачког насиља;
6. Претпоставља се да пермисивни стил наставника утиче на појаву вршњачког насиља.

Истраживањем је обухваћено 100 наставника на територији Лесковца и Ниша. За обраду података кориштен је специјализовани програм СПСС. Од статистичких:

- Cronbach алфа тест;
- Дескриптивна статистика (фреквенце, проценти)
- т тест;
- Ф тест;
- Аритметичка средина М;
- Стандардна девијација СД;
- Факторска анализа.

1. ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА

Педагошки однос није понашање једносмерног деловања, у којем одрасли делују на један објекат који само прихвата, на дете или младог човека. То је много више однос међусобног утицања. Наставници могу испунити своје задатке само онда када стекну поштовање и поверење својих ученика. То претпоставља да су вредни поштовања и поверења. Сваки наставник има неки свој специфичан, релативно стабилан и доследан склоп понашања у различитим ситуацијама у одељењу. Тај склоп понашања представља његов стил управљања разредом, који долази до изражаја у свим аспектима, елементима или димензијама овог процеса. Једна од кључних улога наставника је стварање повољне разредне климе, а за то је веома значајан стил педагошког вођења који се заснива на типу односа између наставника и ученика.

На основу спроведеног истраживања дошло се до следећих закључака:

Испитивањем метријских карактеристика нашег инструмента и то помоћу Кромбах алфа коефицијента (Цронбах Алфа износи 0.645) утврђено је да он задовољава критеријум поузданости инструмента. Кронбах алфа коефицијент показао нам је да сви ајтеми (има их 28) мере исту појаву, односно да су конзистентни. На узорку од 100 наставника (100% важећи узорак) вредност Кромбах-алфа коефицијента је близу вредности за задовољавање критеријума поузданости, јер је вредност алфе изнад 0,5, а најдуже скале, са 20 и више ајтема имају најбољу поузданост, иако то није једини показатељ валидности.

Факторском анализом главних компоненти издвојено је девет фактора које имају највећи утицај, тј. факторско оптерећење/засићење и обухватају највећи део варијабилитета података. Издвојени фактори објашњавању 71,974 % укупне варијансе. Проценат објашњене варијансе је висок, јер се минимални критеријум објашњене варијансе фактора за скале процене у друштвеним наукама креће око 60%, док резултати факторске анализе показују да инструмент има већи проценат. Наставници вреднују констатацију која говори у прилог томе да васпитни стил наставника представља лични израз наставника у избору метода, облика, средстава, начина рада са ученицима као и то да васпитни стил наставника утиче на односе ученика према наставном процесу. Наставник, такође, демократским стилем рада уважава предлоге ученика и ефекат рада наставника са демократским стилем рада је у развијању креативности, одговорности и аутономије ученика. Са друге стране, наставник ауторитарног стила рада, дисциплину у учионици остварује казнама док наставник пермисивног наставног стила препушта потпуну слободу ученицима у одлучивању. Наставници из нашег узорка сматрају да вршњачко насиље где доминирају разноврсни облици агресивног понашања, у највећој мери јесу резултат васпитања. Они мисле да

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/4-87

Датум:

10. 11. 2016.

демократски васпитни стил наставника јача социјалне везе међу ученицима као и да наставник пермисивног васпитног стила не препознаје насиље међу децом које је заправо најчешће резултат ауторитарног стила рада наставника.

Наставници су углавном сагласни са чињеницом да наставник демократског васпитног стила осмишљава различите активности за унапређивање просоцијалног понашања, као и да наставник демократског васпитног стила упознаје ученике са различитим облицима вршњачког насиља. Они сматрају да ови типови наставника кроз дијалог са ученицима теже да реше сукобе у учионици и охрабрују ученике да не ћуте уколико су сведоци насиља или знају да некоме прети опасност или може бити угрожен.

Наставници из узорка сматрају да однос ученика и наставника ауторитарног васпитног стила јесте хладан и дистанциран, јер ученици осећају велику напетост у раду са таквим наставницима. Сматра се да наставници ауторитарног васпитног стила не воде рачуна о осећањима ученика, као и да конфликте међу ученицима решавају претњама, што је делимично потврђено нашим истраживањем.

Наставници у великој мери вреднују констатацију која објашњава да наставник пермисивног васпитног стила гради изузетно другарски однос, без ауторитета и да наставник пермисивног васпитног стила не реагује на неприхватљива понашања ученика. Код оваквих наставника, ученици имају велику слободу у односу и комуникацији. Наставник пермисивног васпитног стила код ученика не развија социјалне вештине и дисциплинује ученика на прави начин. Ови наставници кроз наставни предмет упознају ученике са неприхватљивим формама друштвеног понашања.

Разлози настанка вршњачког насиља су бројни и на његову појаву утичу велике промене које се догађају у политичким, социјалним, научним и образовним структурама у друштву, јер оно представља одраз целокупне ситуације у друштву. Међутим, не можемо чекати да се ствари у друштву попправе, као би се насиље међу децом искоренило. Школе су те које би требало да се ухвате у коштац са овим проблемом. Ниво вршњачког насиља може бити један од показатеља функционалности школе и квалитета њеног свеукупног рада. Насиље у школи је у већини случајева колективни а не индивидуални чин. У већини истраживања насилног понашања утврђено је да се насиље догађа на игралиштима или другим јавним просторима

као што су разреди или ходници, у присутности друге деце. Очекујемо да ће ово истраживање дати мали допринос овој теми, да ће се у будућности спроводити истраживања ове проблематике, која ће утицати на подизање свести и деловање у овој неисцрпној истраживачкој области.

2. ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА

Мастер Рад под називом *Утицај васпитног стила наставника на појаву вршњачког насиља* у целини, како у теоријском тако и у методолошком делу, у потпуности је испунио постављени истраживачки циљ и истраживачке задатке. Анализа и интерпретација резултата истраживања који су обрађени адекватним методолошким поступцима, указују на постојеће стање у области вршњачког насиља, у овом случају васпитног стила наставника, што се посебно актуелизује данас у процесу реформи школског система. Тумачење и анализа резултата истраживања омогућавају сагледавање актуелног стања и пружају могућност за промене у делу имплементације програма посвећеним разматрању и објашњењу везе између вршњачке прихваћености, одбачености, социјално одговорног и агресивног понашања и усмерености ка вршњацима, с једне, васпитног стила наставника, с друге стране који су се на пољу повезаности превенције вршњачког насиља у школама других земаља показали изузетно успешним.

3. КОНАЧНА ОЦЕНА -МАСТЕР РАДА

Да ли је теза урађена у складу са образложењем наведеним у пријави теме DA

Да ли теза садржи све битне елементе DA

По чему је теза оригиналан допринос науци DA

Недостаци тезе и њихов утицај на резултат истраживања NEMA

VI ПРЕДЛОГ:

На основу укупне оцене тезе, комисија предлаже:

- да се мастер рад прихвати а кандидату одобри јавна одбрана DA
- да се мастер рад враћа кандидату на дораду (да се допуни односно измени) или
- да се мастер рад одбија NE

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ИЗВЕШТАЈ О УРАЂЕНОМ МАСТЕР РАДУ

Број:

10/4-87

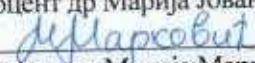
Датум:

10. 11. 2016.

ПОТПИС ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

Ванредни професор др Бисера Јевтић

Доцент др Марија Јовановић

Доцент др Марија Марковић